

2015-03-16

Eskilstuna
kommun

Lagersbergsskolan

Handlingsplan för Nyanlända elever

Innehållsförteckning

Handlingsplan för nyanlända elever på Lagersbergsskolan

Lagersbergsskolans organisation kring nyanlända elever

Välkomsten på Eskilstuna kommun

Mottagandet

Mottagning och möte 1 på Lagersbergsskolan

Introduktion

Steg 1: Läs- och skrivverkstaden

Möte 2 på Lagersbergsskolan

Individuell planering

Steg 2: Språkverkstaden

Undervisning

Steg 3: Studieverkstaden

Uppföljning och utvärdering

Lagersbergsskolans utvecklingsområden 2015/2016

Kompetensutveckling

Framgångsfaktorer

Definitioner och begrepp

Källhänvisningar

Handlingsplan för nyanlända elever på Lagersbergsskolan.

Med nyanlända elever avses elever som inte har svenska som modersmål och inte heller behärskar det svenska språket och som anländer nära skolstarten eller under sin skoltid i grundskolan, gymnasieskolan eller motsvarande skolformer (Skolverket, 2008). Nyanländ elev används också som begrepp om barn och ungdomar som börjar i svensk grundskola upp till ca. 3 år efter sin ankomst till Sverige.

Denna handlingsplan gäller för elever och all personal på Lagersbergsskolan som i sitt arbete möter nyanlända elever med ett annat modersmål än svenska. Till vår skola kommer elever från skilda kulturer och från olika delar av världen. Varje nyanländ elev ska så snabbt som möjligt delta i den ordinarie undervisningen för att "översköljas" av det svenska språket och genom ett anpassat stöd och individuell planering som utgår från elevens resurser och behov. Integrering i det svenska samhället kommer självklart att underlättas om eleverna får en adekvat undervisning och en positiv start.

Lagersbergsskolans organisation kring nyanlända elever.

Lagersbergsskolan har ett språkteam som arbetar kring de nyanlända eleverna från årskurs 1 till årskurs 6. Språkteamet består av lärare och språkhandledare och arbetar flexibelt beroende av antal elever och elevernas språkbehov.

Teamets mål: att alla elever utvecklar det svenska språket så långt som möjligt, för att nå skolans alla kunskapsmål.

Teamets syfte: att all personal samarbetar och ger stöd och stimulans till alla elever som undervisas av teamets personal.

De nyanlända eleverna undervisas i tre steg:

Steg 1: Läs- och skrivverkstaden

Steg 2: Språkverkstaden

Steg 3: Studieverkstaden

Välkomsten på Eskilstuna kommun.

I Eskilstuna kommun kommer de nyanlända eleverna först till Välkomsten på Interkulturella enheten, där eleverna vistas upp till en månad och registreras och kartläggs innan skolstarten. Lagersbergsskolans administratör får personuppgifter om eleverna och deras bakgrund och en vecka innan elevernas skolstart skickas kartläggningen om eleven till rektor på Lagersbergsskolan.

Mottagandet.

Skolverkets *Allmänna råd* beskriver att skolan bör:

- Ha rutiner för hur mottagandet ska gå till.
- Så snart som möjligt skapa goda och förtroende relationer med elevens vårdnadshavare.

Syftet med mottagningsmötet är att:

- Skapa goda kontakter och relationer med eleven och familjen och att lyssna till deras tankar och förväntningar inför skolstarten.
- Ge eleven bästa möjliga förutsättningar för en trygg skolstart. Informera om den svenska skolan och förväntningar på elev och föräldrar.

Mottagning och möte 1 på Lagersbergsskolan.

Kartläggningen kring den nyanlända eleven skickas till skolan minst en vecka innan eleven anländer och lärarna tar del av elevens bakgrundsuppgifter. Lärarna i läs- och skrivverkstaden tar en första kontakt med föräldrarna och ett första möte bokas. Elev och föräldrar besöker skolan och blir visade runt i skolans lokaler tillsammans med en språkhandledare/ tolk på elevens modersmål. Lärarna och föräldrarna fyller tillsammans i aktuella uppgifter kring eleven.

Checklista:

- Aktuella telefonnummer
- Ansökan om modersmål.
- Samtycke om media, foton osv.
- Specialkost och allergi.
- Lånekort till biblioteket.
- Ett beslut tas om: anpassad studiegång, särskild undervisningsgrupp eller svenska som andraspråk.
- Andra aktuella frågor.

Lärarna lämnar över Skolverkets broschyrer som berör eleven och föräldrarna på aktuellt modersmål till föräldrarna innan mötet avslutas.

Introduktion.

Skolverkets *Allmänna råd* beskriver att skolan bör:

- Ha fastställt vilket innehåll skolintroduktionen ska ha.
- Ha rutiner för nyanlända elevers introduktion i klassen.
- Återkommande ge eleven och elevens vårdnadshavare information om skolans värdegrund, mål och arbetssätt.

Steg 1: Läs- och skrivverkstaden.

Elevens undervisning startar i läs- och skrivverkstaden med lärare i svenska som andra språk och språkhandledare på aktuellt modersmål. Undervisningen sker under ca. 4-5 veckor där en kartläggning görs av elevens kunskaper i tala-läsa-skriva, i matematik och vid behov i engelska. Lärarna gör en individuell planering med eleven och dokumenterar all närvaro.

Möte 2 på Lagersbergsskolan.

En återträff sker med föräldrarna efter ca. 3-5 veckor där elevens fortsatta skolgång diskuteras med hjälp av de kartläggningar och resultat som finns. Eleven klassplaceras och får träffa sin nya mentor och sin nya klass. Eleven får två faddrar, där en av faddrarna pratar elevens modersmål. Faddrarna stöttar eleven i och utanför klassrummet under luncher och raster. Eventuellt vistas eleven på fritidshem eller på den öppna verksamheten efter skoldagens slut.

Individuell planering.

Skolverkets *Allmänna råd förklarar* att skolan bör:

- Kartlägga elevens läs- och skrivförmåga samt kunskaper i modersmålet, i svenska och i andra språk
- Kartlägga elevens kunskaper i olika ämnen beträffande begrepp, förståelse och förmåga till problemlösning.
- Ha rutiner för hur och av vem kartläggningen ska genomföras och dokumenteras.
- Genomföra kartläggningen fortlöpande genom återkommande strukturerade samtal med eleven och om möjligt elevens vårdnadshavare.
- Överväga vilka för- respektive nackdelar undervisning i klass eller särskild grupp innebär för den aktuella eleven.
- Ha beredskap att förändra organisationen.

Steg 2: Språkverkstaden.

Eleven slussas mer och mer ut till den ordinarie undervisningen ur ett individuellt perspektiv i de ämnen som är lämpliga för eleven. Eleven får under tiden stöd i språkverkstaden med hjälp av språkhandledare. När eleven till sist deltar i den ordinarie undervisningen har eleven stöd av språkhandledare från studieverkstaden. Eleven är med under varje morgonsamling och eleven äter lunch med klassen och följer med på eventuella utflykter. Nu sker undervisningen i språkverkstaden med lärare och med stöttning av språkhandledare på aktuellt modersmål. Elevens undervisning sker individuellt i ämnena svenska/ svenska A, matematik och vid behov i engelska. Om eleven

har behov av mer läs- och skrivträning har eleven har eleven undervisning i steg 1 del av dagen.

Undervisning.

Skolverkets *Allmänna råd* beskriver att skolan bör:

- Organisera undervisningen utifrån varje nyanländ elevs behov och förutsättningar.
- Utgå från elevens förmågor, intressen och starka sidor.
- Ta tillvara elevens ämneskunskaper och utvecklar dem vidare.
- Tillämpa arbetssätt som förenar språkutveckling och lärande av ämnesinnehåll.
- Ha en tydlig och känd ansvarsfördelning angående den enskilda elevens undervisning.

Steg 3: Studieverkstaden.

Eleven har helt slussats ut till sin ordinarie klass. Eleven får nu stöttning av språkhandledare på sitt modersmål i klassrummet eller i studieverkstaden beroende på hur behovet ser ut. Om behovet finns har eleven även undervisning i läs- och skrivverkstaden del av dag. På Lagersbergsskolan arbetar vi med Genrepedagogik, en pedagogisk språkutvecklingsmetod i alla klasser.

Uppföljning och utvärdering.

Skolverkets *Allmänna råd* beskriver att skolan bör:

- Bedöma i vilken grad de nyanlända elevernas behov av modersmålsundervisning, studiehandledning och undervisning i svenska som andraspråk kunnat tillgodoses.
- Regelbundet se över sina rutiner för mottagning och introduktion.
- Utvärdera effekterna av placeringen för den enskilda eleven.

Språkteamets utvecklingsområden för nyanlända elever hösten 2015.

- Göra en enkel broschyr om skolan och om språkteamet på flera språk, som ska överlämnas vid mottagningsmötet till föräldrarna.
- Hur skapar vi goda relationer till föräldrarna från första början? ”Drop in” tider några timmar varje vecka?
- Hur kan vi samarbeta mer med klasslärare, ämneslärare och modersmålslärare kring de nyanlända eleverna?
- Vilka behov har vi av kompetensutveckling kring arbetet med nyanlända elever och av språkutvecklingsmetoder?
- Ta del av Skolverkets nya kartläggningmaterial och kompetensutbildningar som presenteras hösten 2015.
- Lägga in Genrepedagogikens matriser i svenska A för språkutveckling i handlingsplanen och börja arbeta med dem.

Kompetensutveckling.

Enligt Skolverkets *Allmänna råd* bör skolan:

- Inventera personalens behov av kompetensutveckling.
- Bedöma olika personalgruppers behov av särskild kompetensutveckling.

Framgångsfaktorer:

Enligt Skolverket visar forskningen att det finns fem framgångsfaktorer som bidrar till att lyckas med språkutvecklingen hos nyanlända elever.

1. En tidig kartläggning hos eleven.
2. Använd kartläggningen i undervisningen.
3. Ge studiehandledning på modersmålet.
4. Ämneslärare behöver redskap.
5. Ta fram gemensamma strategier.

Definitioner och begrepp. (Allmänna råd för utbildning av nyanlända elever)

Andraspråk

Språk som lärs in sedan individen helt eller delvis tillägnat sig sitt förstaspråk.

Modersmål

Det språk som barn lär sig först, förstaspråk

Asylsökande

Utlänning som kommit till Sverige och begärt skydd mot förföljelse, men som inte fått sin ansökan prövad av Migrationsverket och/ eller migrationsdomstol.

Ensamkommande barn

Asylsökande barn eller ungdomar under 18 år som kommer till Sverige utan legal vårdnadshavare.

Gömnda barn

Barn och ungdomar som har fått avvisnings- eller utvisningsbeslut och håller sig gömda för att inte bli avvisade.

Papperslösa barn

Barn och ungdomar som aldrig har ansökt om uppehållstillstånd i Sverige och därför aldrig har registrerats hos Migrationsverket.

Källhänvisningar

Skolverket, 2008. Allmänna råd för utbildning av nyanlända elever.

Bild, 2013. Lagersbergsskolan.

Reviderad 2015-06-09

Susan Karlsson

Biträdande rektor Lagersbergsskolan